

Fietsersbond

Al 30 jaar sterk voor fietsers!

FIETSDIEFSTALSCAN Dordrecht

Samenvatting en advies

FIETSDIEFSTALSCAN Dordrecht

Samenvatting en advies

Colofon

Utrecht, januari 2005

Dit is een uitgave van de Fietsspelersbond

Postbus 2828

3500 GV Utrecht

Tel: 030 – 2918171

E-mail: info@fietsspelersbond.nl

www.fietsspelersbond.nl

Voorwoord

De Fietsersbond heeft het afgelopen jaar een uitgebreid onderzoek gedaan naar de omvang en de ernst van fietsdiefstal in Dordrecht en naar de omstandigheden waaronder die diefstallen plaatsvinden, de zogenaamde Fietsdiefstalscan. In dit rapport vindt u een samenvatting van de belangrijkste onderzoeksresultaten en aanbevelingen voor gemeente, politie, burgers en andere partijen om fietsdiefstal in Dordrecht te verminderen. De Fietsersbond hoopt dat alle betrokkenen actief aan de slag gaan met de strijd tegen het grote aantal fietsdiefstallen in Dordrecht. Want dat is hard nodig. Dordtenaren noemen fietsdiefstal het meest problematische delict van alle ernstige buurtproblemen.

Jaarlijks worden er in Dordrecht ruim 1600 fietsen als gestolen aangegeven in Dordrecht, maar het werkelijk aantal diefstallen ligt wellicht zelfs rond de 10.000. Dat is even zovele keren een ramp voor de eigenaar. Mensen voelen zich niet meer veilig en durven de fiets naar bepaalde bestemmingen niet - of veel minder te gebruiken. Met name het centrum, het station, winkelcentra, en sportcomplexen als zwembad Aquapulca zijn plaatsen met een groot risico op diefstal. Maar ook de woonomgeving scoort hoog. Een van de belangrijkste problemen in Dordrecht is een groot tekort aan goede fietsenrekken en bewaakte stallingen. Maar fietsers zelf zijn zich ook vaak niet bewust van het belang van goede sloten en het goed op slot zetten van de fiets.

De Fietsersbond verwacht dat met een stevige aanpak, waarbij alle partijen hun bijdrage leveren, fietsdiefstal in Dordrecht echt kan verminderen. Daardoor voelen mensen zich veiliger en durven ze weer te fietsen op goede fietsen. Dat levert tevens een bijdrage aan de verkeersveiligheid en een gezond leefmilieu in Dordrecht. De Fietsersbond wil naar vermogen bijdragen. Aan de slag, zou ik zeggen!

William Nederpelt, voorzitter Fietsersbond afdeling Drechtsteden

Bernhard Ensink, directeur Fietsersbond

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Fietsdiefstal is een groot probleem, zowel wat betreft de omvang als de maatschappelijke gevolgen. Met volgens voorzichtige schattingen jaarlijks meer dan 700.000 gestolen fietsen is fietsdiefstal de meest voorkomende vorm van criminaliteit in Nederland. Met als gevolg:

- belangrijke bijdrage aan het gevoel van onveiligheid;
- erosie van waarden en normen;
- minder fietsgebruik uit angst voor diefstal;
- gebruik van veel (oude) fietsen van slechte kwaliteit;
- economische schade van zeker € 250 miljoen

De Fietsersbond ziet het als haar taak er voor te zorgen dat fietsdiefstal serieus wordt aangepakt. De bond voert daarom de campagne Offensief: *Houd de Fiets*. De aanpak van fietsdiefstal dient vooral ook lokaal te worden vormgegeven. Om gemeenten en de lokale politie daarbij te helpen heeft de Fietsersbond de Fietsdiefstalscan ontwikkeld. Daarin maakt de Fietsersbond samen met de gemeente en de plaatselijke politie een lokale analyse van het probleem en gaat op zoek naar aanknopingspunten voor een effectieve(re) aanpak van fietsdiefstal. Daarbij wordt aangesloten bij de specifieke lokale situatie en problemen. Maatwerk dus.

Dit rapport bevat de resultaten van de Fietsdiefstalscan in Dordrecht. Daarbij is gebruikgemaakt van een enquête onder Dordtenaren, een analyse van de aangiftecijfers van de Politie Dordrecht, vragenlijsten die door verschillende functionarissen van de gemeente en politie zijn ingevuld en onderzoek ter plaatse naar de fietsdiefstalscenario's op enkele 'hot-spots'. Een analyse van de omvang en ernst van het probleem en van het huidige beleid leidt tot een advies voor de aanpak van fietsdiefstal in de gemeente Dordrecht.

1.2 Fietsdiefstal en het veiligheidsbeleid

De nationale veiligheidsambitie is vermindering van de criminaliteit en de overlast in de publieke ruimte met 20 tot 25% in 2006. Deze ambitie kan alleen worden waargemaakt indien ook de zogenaamde volumecriminaliteit wordt aangepakt: diefstal uit auto, diefstal fiets en vernielingen.

Ook in het veiligheidsbeleid van de gemeente Dordrecht en in de plannen van de politie Dordrecht / Zwijndrechtse Waard heeft de aanpak van de zogenaamde volumecriminaliteit (waaronder dus ook fietsdiefstal) de hoogste prioriteit. Gemeente en politie hebben op het gebied van de aanpak van fietsdiefstal ambitieuze doelstellingen geformuleerd: afname van slachtofferschap met 25% ten opzichte van 2001. In de concrete maatregelenfeer kiest de politie vooral voor een dadergerichte aanpak van (jeugdige) veelplegers. In het Integraal Veiligheidsprogramma Dordrecht heeft de gemeente de doelstellingen op het gebied van fietsdiefstal niet met specifieke maatregelen geoperationaliseerd. Daardoor is onduidelijk hoe de doelstellingen moeten worden gerealiseerd.

Fietsdiefstal in Dordrecht wordt het best bestreden in een gecoördineerde, integrale aanpak. Een dergelijke aanpak bevat maatregelen die ingrijpen op alle schakels van de veiligheidsketen (preventie, toezicht, opsporing, handhaving) en die elkaar versterken. Ze kan het beste worden vormgegeven in een Plan van Aanpak fietsdiefstal Dordrecht. Het initiatief en de regie van de uitvoering ligt bij de gemeente. Dat betekent:

- zorgen voor samenhang tussen de verschillende maatregelen op de verschillende thema's¹: beleidsinformatie, parkeren en vastzetten, controle en toezicht, opsporing en handhaving, terugbezorging, communicatie, gebiedsgerichte aanpak en registratie;

¹ Zie voor een meer uitgebreide beschrijving van deze thema's de bijlage bij deze samenvatting.

- coördinatie van de inzet van alle relevante partijen: gemeentelijke afdelingen, politie, fietsvakhandel, Fietsersbond, andere bedrijven en instellingen en burgers.

2 Fietsdiefstal in Dordrecht

2.1 Fietsdiefstalarisico in Dordrecht

Fietsdiefstal is in de gemeente Dordrecht met 1646 aangiften in 2003 een serieus probleem. Na een aanvankelijke daling is er sinds 2001 weer sprake van een stijging van het aantal aangiften. Uit de aangiftecijfers komt fietsdiefstal, na diefstal overig en diefstal vanaf/uit de auto als derde delict naar voren. De monitor Leefbaarheid & Veiligheid van de gemeente Dordrecht van 2003 komt echter uit bij een slachtofferschap van fietsdiefstal van 18%. Dat zou er op duiden dat het werkelijke aantal fietsdiefstallen een factor 5 tot 10 hoger ligt. De inwoners van Dordrecht vinden fietsdiefstal van alle ernstige buurtproblemen het meest problematische delict.

2.1.1 Risicolocaties

Fietsdiefstal vindt overwegend overdag plaats en gebeurt in of bij de woning of is geconcentreerd op enkele plekken zoals de stations, het centrum, andere winkelcentra (met name winkelcentrum Sterrenburg), het sportcomplex aan de Karel Lotsyweg en het Merwedeziekenhuis.

In de Fietsersbondenquête onder de inwoners van Dordrecht wordt de woning en de directe woonomgeving het meest genoemd als locatie waar ooit een fiets is gestolen (40%).

Opvallend is echter dat, zo blijkt uit dezelfde enquête, Dordtenaren de woonomgeving nauwelijks zien als risicolocatie voor fietsdiefstal (15%). Ook over de veiligheid van de eigen fietsenberging bij huis oordeelt men zeer positief.

Veel Dordtenaren noemen met name het centrum (41%) en het station (41%) als risicolocaties. Het aantal Dordtenaren dat zich door het risico van fietsdiefstal laat weerhouden de fiets te gebruiken voor bepaalde ritten, is met 29% hoog, maar relatief laag (landelijk 45%). Ook hier scoren met name het centrum (13%) en het station (11%) hoog.

2.1.2 Fietsparkeervoorzieningen

Meer dan de helft van de Dordtenaren is niet tevreden over de aanwezige fietsenrekken in de gemeente, zo blijkt uit de enquête: te weinig, te veel risico op beschadiging en geen goede aanbindmogelijkheid zijn de belangrijkste redenen voor het negatieve oordeel. Dit oordeel wordt in grote lijnen onderschreven door onderzoek op een viertal 'hot-spots' op het gebied van fietsdiefstal in Dordrecht (centrum, station, winkelcentrum Sterrenburg en zwembad Aquapulca). Hoewel alleen aan de voorkant van het station een capaciteitstekort is geconstateerd, valt te verwachten dat op piektijden ook in het centrum en bij het winkelcentrum Sterrenburg tekorten ontstaan.

De kwaliteit van de fietsenrekken is met uitzondering van de achterkant van het station onvoldoende: te dicht op elkaar en onstabiel waardoor de kans op beschadiging groot is en een aanbindmogelijkheid ontbreekt waardoor bescherming tegen diefstal niet goed mogelijk is. De aanleunhekjes in het centrum zijn in het gebruik erg handig maar hebben als nadeel dat ze relatief veel ruimte vragen. Alle rekken hebben als nadeel dat sloten die gebruikt worden voor aanbinden eenvoudig op de grond kunnen worden gelegd zodat ze eenvoudig met betonschaar of steen zijn te openen. De mogelijkheid de fiets tegen diefstal te beschermen is dus onvoldoende.

2.1.3 Toezicht

De ligging, zowel ten opzichte van de aanrijroutes als ten opzichte van de bestemming is overigens meestal wel logisch. De sociale veiligheid is echter een probleem bij het station, bij winkelcentrum Sterrenburg en bij het zwembad Aquapulca. In het winkelcentrum lopen binnen wel bewakers rond die ook buiten af en toe een oogje in het zeil houden. Bij het zwembad is wel bewaking aanwezig voor de autoparkeerplaats, maar niet voor de fietsen.

2.1.4 Goed op slot zetten

Fietsers in Dordrecht nemen beperkt maatregelen om hun geparkeerde fiets te beschermen tegen fietsdiefstal, zelfs op de bekende risicolocaties. Veruit de meeste fietsen staan slechts op slot met één slot: het ringslot. Alleen op het station stond een substantieel deel van de fietsen met meer dan één slot vast. Voor het beveiligen van fietsen zonder ringslot of als tweede slot wordt meestal gekozen voor een kabelslot. De meer kraakbestendige kettingsloten en beugels worden slechts beperkt gebruikt.

In 2003 kende fietsdiefstal een opsporingspercentage van 5%. Bijna 45% van de verdachten die in 2003 voor fietsdiefstal aan het Openbaar Ministerie werd overgedragen was minderjarig.

2.2 Aanpak van fietsdiefstal in Dordrecht

2.2.1 Gecoördineerde aanpak

Zoals gezegd is er geen sprake van een gecoördineerde integrale aanpak van fietsdiefstal in Dordrecht. Toch nemen de gemeente en de politie in Dordrecht diverse maatregelen die de aanpak van fietsdiefstal beogen of (al dan niet bewust) bevorderen. Er liggen duidelijke kansen om met beperkte aanpassingen of het leggen van iets andere accenten en verbanden de effectiviteit te verhogen voor de strijd tegen fietsdiefstal. De belangrijkste bestaande activiteiten en maatregelen in Dordrecht die geïntegreerd moeten worden in een gecoördineerde aanpak van fietsdiefstal zijn:

- een dadergerichte aanpak van (jeugdige) veelplegers
- het toepassen van het Politiekeurmerk Veilig Wonen® bij nieuwbouw en renovatie bestaande bouw;
- de plannen voor het verbeteren van het stationsgebied en de uitvoering van de vernieuwing van de onbewaakte stallingvoorzieningen voor de fiets aan de voorzijde van het station in het kader van het rijksprogramma Ruimte voor de Fiets;
- de wijkgerichte organisatie van de veiligheidszorg en de maandelijkse besprekingen van de politiecijfers (waar onder fietsdiefstal) en maatregelen in het wijkMT plus;
- de controleacties van de politie en stadswachten op scholen in het kader van fietsdiefstal;
- de systematische controle op fietsdiefstal door de politie en stadswachten van 'aangetroffen' (gevonden, in beslag genomen, enz.) fietsen.

2.2.2 Nieuwe maatregelen

Alvorens echter te kunnen spreken van een gecoördineerde integrale aanpak dient in Dordrecht een flink aantal nieuwe activiteiten en maatregelen te worden ontwikkeld. Vooral op het gebied van parkeren en vastzetten, controle, toezicht, opsporing, handhaving en communicatie, moeten aanknopingspunten worden gezocht voor het verbetering van de aanpak. De belangrijkste zijn:

- zorgen voor voldoende en veilige fietsparkeervoorzieningen bij woningen en bij bestemmingen en het gebruiken van FietsParKeur-systemen²;
- goede procedure voor de aanpak van fietswrakken en weesfietsen bij het station, in het centrum en eventueel bij andere belangrijke fietsbestemmingen;
- de organisatie van toezicht op risicolocaties en op bekende daders
- uitbreiden van de controle van fietsen op diefstal, bij voorkeur (ook) door stadswachten;
- controle van handelaren in gebruikte fietsen;
- communicatie inzetten voor kennisoverdracht, het beïnvloeden van houding en gedrag ten aanzien van fietsdiefstal en van de beeldvorming over de (aanpak) van de veiligheid in Dordrecht.

Door een goede samenhang tussen de verschillende activiteiten en maatregelen wordt de effectiviteit van de afzonderlijke activiteit of maatregel vergroot. Gezien de omvang en scope van de aanpassingen en nieuwe activiteiten is een gefaseerde invoering noodzakelijk. Prioriteit zou moeten liggen bij de maatregelen waar fietsers het meest van profiteren.

3 Advies aanpak fietsdiefstal Dordrecht

3.1 Hoofddoelstelling

In het nationale veiligheidsbeleid hebben de rijksoverheid en de korpsbeheerders afspraken gemaakt over het terugdringen van criminaliteit en overlast in de publieke ruimte met circa 20 tot 25 procent in de periode 2003 – 2006. Deze doelstelling is alleen haalbaar door een drastische verlaging van de zogenaamde volumecriminaliteit, waaronder fietsdiefstal. Op het gebied van opsporing en handhaving ligt de prioriteit bij de (jeugdige) veelplegers, waaronder zich ook veel fietsendieven bevinden.

Gemeente en politie in Dordrecht hebben in hun beleid reeds ambitieuze doelstellingen voor de bestrijding van fietsdiefstal opgenomen. De Fietzersbond onderschrijft deze doelstellingen en adviseert dan ook de ambities onverkort te handhaven. Wel is afstemming tussen gemeente en politie noodzakelijk zodat beiden exact dezelfde doelen nastreven. De Fietzersbond adviseert de gemeentelijke doelstellingen en indicatoren te hanteren³.

De **centrale hoofddoelstelling** voor het Plan van Aanpak fietsdiefstal Dordrecht moet zijn: *Het verminderen van het slachtofferschap fietsdiefstal in Dordrecht met 25 procent in 2006 ten opzichte van de stand van zaken in 2001 via een integrale aanpak van het probleem.*

In 2006 wordt totale aanpak herzien: na een evaluatie van het gevoerde beleid worden nieuwe doelstellingen geformuleerd over het verder terugdringen van fietsdiefstal met de bijbehorende noodzakelijke maatregelen.

De hoofddoelstelling wordt geoperationaliseerd met twee indicatoren:

- het slachtofferpercentage fietsdiefstal uit de monitor Leefbaarheid & Veiligheid van de gemeente Dordrecht moet van 16 % in 2001 naar 12 % in 2006;
- het aantal aangiften van fietsdiefstal bij politie van 1376 in 2001 naar 1032 in 2006⁴.

De geformuleerde doelstelling vraagt om een integraal actieplan met afgestemde maatregelen op alle relevante thema's:

² FietsParKeur is een keurmerk voor fietsparkeervoorzieningen aan de hand van een set normen die de kwaliteit van een fietsenrek garandeert. FietsParKeur is een initiatief van de Fietzersbond, in samenwerking met Fipavo, de vereniging van fabrikanten en leveranciers van fietsenrekken. FietsParKeur stelt eisen aan: gemak bij het plaatsen van een fiets, gemak bij het vastzetten van een fiets; kans op letsel bij de gebruiker of de passant; kans op schade aan de fiets; kraakbestendigheid; vandalismebestendigheid; duurzaamheid; informatie over het systeem. Meer informatie op www.fietzersbond.nl/stallingsbeleid. Daar bevindt zich ook het overzicht van alle goedgekeurde rekken.

³ De gemeentelijke doelstelling en indicatoren voor de bestrijding van fietsdiefstal zijn geformuleerd in het Integraal Veiligheidsprogramma Dordrecht 2002-2006.

⁴ Het risico van deze indicator is dat bij een succesvolle aanpak, zeker als er meer gestolen fietsen worden opgespoord, het aantal aangiften in eerste instantie kan (zal) stijgen door de toegenomen aangiftebereidheid.

- De gemeente neemt het initiatief voor het schrijven van een Plan van Aanpak fietsdiefstal Dordrecht als uitwerking van het Integraal Veiligheidsprogramma Dordrecht. De coördinatie ligt in handen van een ambtenaar integrale veiligheid die intensief samengewerkt met de coördinator volumecriminaliteit bij politie. Zij zorgen ook voor de interne afstemming binnen de gemeente (o.a. afdeling verkeer, bouwen en wonen, onderwijs, maatschappelijk werk en het programmabureau wijken) en de politie (o.a. verkeershandhaving en de gebiedsgebonden politiefunctionarissen).
- De Fietzersbond-afdeling Drechtsteden is nauw betrokken bij het totstandkomen van het Plan van Aanpak fietsdiefstal Dordrecht.
- Het Plan van Aanpak fietsdiefstal Dordrecht wordt ook met andere partijen die een rol kunnen spelen bij de aanpak van fietsdiefstal afgestemd: o.a. het Openbaar Ministerie, fietsenhandelaren, woningbouwverenigingen, winkeliersverenigingen en ProRail. Deze partijen worden gestimuleerd om optimaal bij te dragen aan de bestrijding van fietsdiefstal.
- In 2005 wordt het Plan van Aanpak fietsdiefstal Dordrecht gepresenteerd aan de Raad.
- In het Plan van Aanpak wordt vastgelegd dat de gemeente stelselmatig bij nieuwe plannen en beleidsvoornemens kijkt of de aanpak van fietsdiefstal te integreren is.
- Jaarlijks bekijken gemeente, Politie en Fietzersbond samen of de maatregelen het gewenste resultaat opleveren, zodat zonodig wordt bijgestuurd.

3.2 Subdoelstellingen en maatregelen

Voor het bereiken van de centrale hoofddoelstelling voor de aanpak van fietsdiefstal in Dordrecht worden de doelmogelijkheden geformuleerd op de thema's gebiedsgerichte aanpak, registratie en beleidsinformatie, parkeren en vastzetten, controle en toezicht, handhaving, terugbezorging en communicatie.

3.2.1 Gebiedsgerichte aanpak

Voor de preventie van fietsdiefstal en andere volumecriminaliteit is een gebiedsgerichte aanpak vaak het meest effectief. De bestrijding van fietsdiefstal moet in de wijkgerichte veiligheidsaanpak, zoals georganiseerd in de wijkMT's plus, en bij het toepassen van gebiedsgerichte veiligheidsinstrumenten standaard een belangrijk onderwerp zijn. Gebiedsgerichte veiligheidsinstrumenten zoals het Politiekeurmerk Veilig Wonen[®], de Handreiking Veilig Uitgaan en het Keurmerk Veilig Ondernemen bevatten concrete maatregelen ter preventie van fietsdiefstal. Met de Veiligheidseffectrapportage, de Europese norm voor criminaliteitspreventie en stedenbouwkundig ontwerp ENV 14 383-2, convenanten en veiligheidsarrangementen kan de aanpak van fietsdiefstal systematisch en met alle relevante partijen worden vormgegeven en vastgelegd.

Dat leidt tot de volgende **doelstellingen** op het thema **gebiedsgerichte aanpak**:

- *Het bestrijden van fietsdiefstal op risicolocaties en het voorkomen van fietsdiefstalarisico's in de gebouwde omgeving door de wijkgerichte veiligheidsaanpak, het toepassen van gebiedsgerichte veiligheidsinstrumenten en maatregelen in het kader van fietsparkeren en bouwen en wonen.*
- *Bij de wijkscouw welke 2 keer per jaar wordt gehouden vormt de aanpak fietsdiefstal (standaard) een belangrijk onderwerp.*
- *Jaarlijks worden 1 à 2 belangrijke risicolocaties van fietsdiefstal de gemeente heringericht. Tot en met 2006 worden de in de Fietsdiefstalscan Dordrecht bekeken locaties in ieder geval aangepakt.*

Om dit te realiseren, is een aantal stappen noodzakelijk.

- Fietsdiefstal wordt een vast agendapunt op de wijkMT's plus aan de hand van de maandcijfers op wijkniveau van het Informatie en Coördinatiecentrum van de politie. Op basis van de gegevens over fietsdiefstal wordt bekeken hoe (de aanpak van) fietsdiefstal zich ontwikkelt. Ook worden de effecten beoordeeld van reeds genomen maatregelen. Er wordt besloten welke aanpak moet worden gekozen en welke maatregelen moeten worden bijgesteld of geïntensiveerd: toezicht verhogen op locaties, persoonsgebonden toezicht, 'posten', kleine ingrepen in de ruimte zoals snoeien, betere verlichting, plaatsen van fietsenrekken, inschakelen van jeugdzorg, verslavingszorg, etc.

- De gemeente reserveert vanaf 2005 voldoende geld voor het inkopen van kennis voor het toepassen van het Politiekeurmerk Veilig Wonen[®] en Veiligheidseffectrapportages.
- De gemeente gaat bij ieder bestemmingsplan na of een Veiligheidseffectrapportage noodzakelijk is. Daarin wordt standaard aandacht besteed aan het fietsdiefstalisico.
- De gemeente legt in afspraken met woningbouwverenigingen en projectontwikkelaars (en andere bouwers) vast dat bij nieuwbouwprojecten wordt gebouwd volgens het Politiekeurmerk Veilig Wonen[®] (nieuwbouw). Bij het realiseren van wijkvoorzieningen en publieksvoorzieningen worden de eisen S8 en S9 van het politiekeurmerk toegepast waarmee voldoende en veilige fietsparkeervoorzieningen worden gerealiseerd. Hiermee wordt de gemeentelijke 100% eis Politiekeurmerk Veilig Wonen[®] Nieuwbouw gecombineerd met een optimale fietsdiefstalaanpak.
- Naast het lopende programma voor bewoners met betrekking tot advisering over het certificaat Veilige Woning bestaande bouw, stimuleert de gemeente de toepassing van het Politiekeurmerk Veilig Wonen[®] bestaande bouw bij woningbouwverenigingen en verenigingen van eigenaren.
- Bij projecten in het kader van renovatie en stadsvernieuwing hanteert de gemeente het Politiekeurmerk Veilig Wonen[®] bestaande bouw. Met eigenaren van complexen worden afspraken gemaakt over het toepassen van het certificaat Veilige Woning en Veilig Complex. De gemeente zorgt ervoor dat aan de eisen van het certificaat Veilige Woonomgeving worden voldaan.
- In risicogebieden waar woningen geen veilige fietsenbergingen hebben, zorgt de gemeente voor veilige fietsparkeervoorzieningen: bij voorkeur (afgesloten) buurtstallingen of fietstrommels en minimaal voldoende rekken op straat met FietsParKeur. De getroffen voorzieningen voldoen aan de eisen van het certificaat Veilige Woonomgeving van het Politiekeurmerk Veilig Wonen[®] bestaande bouw.

Naast deze algemene activiteiten en maatregelen adviseert de Fietzersbond de aanpak van risicolocaties door herinrichting en afspraken over toezicht en beheer. Voor de locaties die in het onderzoek reeds zijn bekeken volgt hieronder een voorstel voor concrete maatregelen. Ook de andere risicolocaties moeten de komende jaren worden aangepakt.

Dordrecht Centrum (Bagijnhof en Achterom)⁵

- De gemeente vervangt de huidige fietsparkeervoorzieningen door rekken met FietsParKeur. In de toekomst worden beschadigde rekken vervangen. De overige zaken rondom de rekken (de positionering, het zicht op de rekken en het schoonhouden van de rekken) lijkt op orde.
- Om te bepalen hoeveel rekken er moeten komen, zullen op piektijden (zaterdag) tellingen moeten worden verricht.
- In het kader van Veilig Ondernemen, dat in het centrum wordt uitgevoerd, worden afspraken gemaakt tussen gemeente, winkeliers en politie over toezicht door politie, stadswachten en mogelijk cameratoezicht.

Stationsgebied voorzijde (Stationsplein / burgemeester De Raadsingel)

De gemeente werkt aan de verbetering van de kwaliteit van het stationsgebied.

- Bij de herinrichting van het stationsplein dient aan de kwaliteitseisen uit 'Met de fiets naar de trein'⁶ te worden voldaan: onbewaakte fietsparkeervoorzieningen aan de west- en oostzijde van de ingang, op maximaal 50 meter van die ingang en fietsers moeten conflictvrij of met voorrang de rekken kunnen bereiken.
- In het kader van Ruimte voor de Fiets zal ProRail 874 fietsparkeerplaatsen op het stationsplein realiseren met FietsParKeur. De gemeente dient te zorgen voor de verlichting en de overkapping zodat dezelfde kwaliteit wordt gerealiseerd als aan de 'parkzijde'.
- Conform afspraak met ministerie van Verkeer en Waterstaat en ProRail wordt de afdeling Drechtsteden van de Fietzersbond als gelijkwaardige partner betrokken bij de totstandkoming van de nieuwbouwplannen voor stationsfietsenstallingen in het kader van Ruimte voor de Fiets.

⁵ Vooral in het centrum zijn meer locaties met een hoog fietsdiefstalisico. De kwaliteitseisen dienen in het hele centrum hetzelfde te zijn; maatregelen kunnen verschillen.

⁶ Ministerie van Verkeer en Waterstaat: Met de fiets naar de trein, voorwaarden die de rijksoverheid stelt aan fietsenstallingen bij spoorwegstations, Den Haag, 2000.

- Met partners worden afspraken gemaakt over het monitoren en eventueel uitbreiden van de capaciteit.
- In het Veiligheidsconvenant voor de stationsomgeving worden afspraken gemaakt over informeel en formeel toezicht (en mogelijk ook camera's) en onderhoud van de fietsenrekken. Dit convenant bevat tevens beleid voor verwijdering van fietswrakken, weesfietsen (fietsen die al 4 weken niet gebruikt zijn) en hinderlijk(gevaarlijk) geplaatste fietsen⁷.

Stationsgebied Markettenweg

- In het Veiligheidsconvenant voor de stationsomgeving worden afspraken gemaakt over informeel en formeel toezicht en onderhoud van de fietsenrekken. Gezien de geringe mogelijkheden voor informeel toezicht op deze locatie worden er afspraken gemaakt over formeel toezicht door politie en stadswachten en eventuele toezichthouders. Het gebruik van camera's voor het houden van toezicht wordt onderzocht. Bij gebruik worden tevens afspraken gemaakt over opvolging bij constatering van verdachte situaties en over het aanhouden van fietsendieven op basis van de camerabeelden. Indien fietsendieven actief zijn, is persoonsgericht toezicht op deze locatie gewenst. Het Veiligheidsconvenant bevat tevens beleid voor verwijdering van fietswrakken, weesfietsen (fietsen die al 4 weken niet gebruikt zijn) en hinderlijk(gevaarlijk) geplaatste fietsen.

Winkelcentrum Sterrenburg

Het winkelcentrum is onlangs grondig opgeknapt. Het ontbreken van goede fietsparkeervoorzieningen en het organiseren van toezicht op de onbewaakte fietsparkeerlocaties is een gemiste kans.

- De huidige fietsenrekken worden alsnog vervangen door rekken met FietsParKeur.
- De gemeente onderzoekt in samenwerking met de winkeliersvereniging of beveiligingsmedewerkers/toezichthouders die in het winkelcentrum actief zijn ook ingezet kunnen worden voor toezicht buiten bij de fietsparkeerlocaties.
- De gemeente onderzoekt in samenwerking met de winkeliersvereniging de mogelijkheden van het aanbieden van gratis bewaakte stallen bij het winkelcentrum. Zo'n gratis bewaakte stalling zal vooral gebruikt worden voor langparkeerders, die bereid zijn iets verder te lopen naar de plek van bestemming. Kortparkeerders zullen een fietsparkeervoorziening dicht bij de bestemming prefereren.

Zwembad Aquapulca

Dit gebied zal de komende jaren bijna volledig opnieuw worden ingericht.

- Bij de herinrichting van het gebied worden op korte afstand van de ingangen voldoende fietsparkeervoorzieningen met FietsParKeur gerealiseerd. Bij voorkeur met een bewaakte stalling, zeker tijdens piekmomenten.
- Tot die tijd neemt de gemeente samen met de beheerder tijdelijke maatregelen: bij de ingang van het wedstrijdbad worden fietsenrekken geplaatst; het hek rond de fietsenrekken bij het recreatiebad wordt verwijderd (of hersteld), er worden afspraken gemaakt met de toezichthouder over het toezicht op de geparkeerde fietsen en de verlichting wordt verbeterd.

3.2.2 Registratie en beleidsinformatie

Om fietsdiefstal goed te kunnen bestrijden, moet het aantal aangiften en de kwaliteit van de aangiften omhoog. Daarvoor is het belangrijk dat meer mensen de unieke kenmerken van hun fiets kennen. Ook moeten ze aangifte doen (weer) nuttig vinden. Daarnaast moeten alle aangiften in een goed toegankelijk bestand komen dat ook wordt gebruikt. Hiervoor zijn wel aanpassingen in de bedrijfsprocessen van de politie noodzakelijk. Tenslotte moet de informatie uit de aangiften en van de (wijk)agenten beschikbaar komen voor de bestrijding van fietsdiefstal.

Dat leidt tot de volgende doelstellingen op het thema registratie en beleidsinformatie:

- *De aangiftebereidheid van burgers voor het delict fietsdiefstal stijgt met 10 procent in 2006 ten opzichte van de stand van zaken in 2001 (of 2003). Ook de kwaliteit van de aangifte verbetert.*

⁷ Verwijdering van weesfietsen, fietswrakken of gevaarlijk (hinderlijk) gestalde fietsen dient te voldoen aan strikte voorwaarden wat betreft juridische verankering en procedure. Zie hiervoor bijlage 2 van het rapport Aanpak fietsdiefstal in gemeenten.

- *In 2005 worden de bedrijfsprocessen bij Politie Dordrecht geoptimaliseerd om fietsdiefstal zo efficiënt mogelijk te kunnen bestrijden.*
- *Ontwikkelingen ten aanzien van de omvang en het karakter van fietsdiefstal in Dordrecht worden systematisch gevolgd en zo mogelijk aangepakt.*

Voor het operationaliseren van de eerste doelstelling zou in de monitor Leefbaarheid & Veiligheid een vraag over aangiftebereidheid moeten worden opgenomen. Nadeel is wel dat er pas een betrouwbare meting komt per 2005 en deze van het referentiejaar 2003 ontbreekt⁸.

Om bovenstaande doelstellingen te realiseren, is een aantal stappen noodzakelijk:

- Politie Dordrecht informeert haar medewerkers en de stadswachten over de aanpak van fietsdiefstal in Dordrecht en het belang daarbij van een groeiend aantal goede aangiftes van fietsdiefstal.
- Politie en gemeente starten een campagne om slachtoffers op te roepen aangifte te doen en besteden daarbij specifiek aandacht aan (digitale) aangifte van fietsdiefstal (zie ook de paragraaf over communicatie).
- Gemeente Dordrecht werkt in 2005 in overleg met politie, Fietzersbond en de vakhandel een plan uit voor het graveren van postcodes in bestaande fietsen, waarbij ook alle overige kenmerken van de fiets op een fietsregistratiekaart vastgelegd worden voor de eigenaar.
- Politie Dordrecht implementeert de automatische koppeling van Bedrijfsprocessen-systeem met het landelijk bestand voor gestolen fietsen bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer zodra deze gereed is. De automatische koppeling wordt ontwikkeld door de automatiseringsorganisatie van de politie en is volgens planning gereed in voorjaar 2005.
- Voor de bespreking in het wijkMT-plus zijn over fietsdiefstal gegevens beschikbaar over o.a. locaties, tijdstip, werkwijze, soort fiets, het aantal teruggevonden fietsen, en het aantal aangehouden verdachten.
- Politie Dordrecht en de gemeente bespreken een keer per kwartaal de analyses van de aangiften en resultaten van de opsporing voor de totale gemeente. Als uit de analyse blijkt dat er een expliciet patroon in de fietsdiefstallen te ontdekken is (steeds dezelfde soort fietsen, steeds dezelfde manier van stelen) wordt het toezicht aangepast of extra opsporingsinspanningen gepleegd.

3.2.3 **Parkeren en vastzetten**

Voldoende en veilige plaatsen om fietsen te stallen zijn een goede preventieve maatregel om diefstal te voorkomen. Via het beleid ten aanzien van bouwen en wonen kan de gemeente invloed uitoefenen op ontwikkelaars en beheerders van vastgoed, onder andere met het Politiekeurmerk Veilig Wonen[®] (zie de paragraaf over gebiedsgericht beleid). Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de aanleg en onderhoud fietsparkeervoorzieningen in de openbare ruimte. Er wordt momenteel in de gemeente gewerkt aan een fietsbeleidsplan, waar fietsparkeren onderdeel van uitmaakt. Er liggen mogelijkheden om de aanpak van fietsdiefstal te combineren met het fietsbeleidsplan.

Dat leidt tot de volgende **doelstelling** op het thema **parkeren en vastzetten**:

- *De gemeente Dordrecht zorgt voor voldoende en veilige fietsparkeervoorzieningen bij woningen, voorzieningen en instellingen.*

Om dit te realiseren, is een aantal stappen noodzakelijk:

- Bij voorzieningen en instellingen komen voldoende fietsparkeervoorzieningen⁹ voor het aantal te verwachten gebruikers en bezoekers, zo dicht mogelijk bij de ingang gesitueerd, logisch ten opzichte van de aanrijroutes, goed in het zicht en goed verlicht. Hierover treedt de gemeente in overleg met eigenaren/beheerders van wooncomplexen, sportaccommodaties, scholen enz.

⁸ De Fietzersbond-enquête uit 2003, waarin 73 % van de fietsers aangaf aangifte gedaan te hebben van hun gestolen fiets, is onvergelijkbaar met de resultaten van de monitor.

⁹ Richtlijnen voor de capaciteitsbepaling van fietsparkeren voor bezoekers van voorzieningen zijn te vinden in de Leidraad fietsparkeren van het Kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur CROW, Ede, 2001.

- De gemeente plaatst vanaf 2005 alleen nog fietsenrekken met FietsParKeur (voor de openbare ruimte).
- In risicogebieden waar woningen geen veilige fietsenbergingen hebben, zorgt de gemeente voor veilige fietsparkeervoorzieningen: bij voorkeur (afgesloten) buurtstallingen en fietstrommels, minimaal voldoende rekken op straat met FietsParKeur. De getroffen voorzieningen voldoen aan de eisen van het certificaat Veilige Woonomgeving van het Politiekeurmerk Veilig Wonen® bestaande bouw.
- In het centrum en bij andere belangrijke bestemmingen zoals winkelcentrum Sterrenburg, Zwembad Aquapulca zorgt de gemeente tevens voor voldoende bewaakte stallingen om aan de behoefte van langparkeerders te voldoen. Deze stallingen zijn bij voorkeur gratis of zeer goedkoop met een abonnementsysteem.
- De gemeente stelt een plan vast voor vervanging van oude rekken waarbij de prioritering plaatsvindt op basis van het risico op fietsdiefstal op die locatie.
- De gemeente reserveert voldoende budget voor de vervanging van de oude rekken.

Afspraken over het politiekeurmerk Veilig Wonen® zijn te vinden in paragraaf gebiedsgerichte aanpak. In de paragraaf communicatie wordt aandacht besteed aan het goed gebruik van goede rekken.

3.2.4 Controle en toezicht

Controle heeft vooral effect op het voorkomen van heling. Wanneer mensen weten dat ze risico lopen met een gestolen fiets, zullen ze geen gestolen fiets meer kopen en zullen fietsendieven hun gestolen fiets niet meer kunnen verkopen. Formeel toezicht heeft vooral een preventieve werking op diefstal. Het kan zich richten op plaatsen of personen. In Dordrecht is speciaal beleid ontwikkeld voor volumecriminaliteit, waarbij de aanpak van veelplegers centraal staat. Ten opzichte van 2002 moeten in 2006 1000 extra verdachten met een proces verbaal naar het OM worden gestuurd. Een deel van de verdachten zal logischerwijs fietsendief zijn. Bij de gebiedsgerichte aanpak is al ingegaan op het belang van informeel toezicht op plekken waar veel fietsen staan.

Dat leidt tot de volgende **doelstellingen** op het thema **controle en toezicht**:

- *Politie en/of stadswachten controleren regelmatig fietsen om te bekijken of deze als gestolen staan geregistreerd. Deze controles richten zich zowel op fietsers als op rijwielhandelaren.*
- *Op plaatsen waar veel fietsen gestolen worden wordt actief toezicht gehouden.*
- *De politie houdt actief toezicht op fietsendieven die veelvuldig fietsen stelen en zij worden actief opgespoord.*

Om dit te realiseren, is een aantal stappen noodzakelijk:

- De politie organiseert in samenwerking met de stadswachten controles op verdachte fietsen, volgens model "Harderwijk". Hier worden fietsen op straat gecontroleerd of zij als gestolen geregistreerd staan en zo ja, dan wordt de gebruiker staande gehouden, verhoord, beboet en wordt de fiets in beslag genomen en bij de rechtmatige eigenaar terugbezorgd. Deze controle kan gecombineerd worden met bijvoorbeeld fietsverlichtingsacties, parkeercontroles auto's, 100% controles.
- Gemeente Dordrecht introduceert in 2005 een gedragscode voor rijwielhandelaren die handelen in gebruikte fietsen. Alle BOVAG-fietsenmakers werken al met een gedragscode. De gemeente sluit bij deze gedragscode aan.
- Gemeente Dordrecht introduceert in 2005 een in- en verkoopregister voor rijwielhandelaren die handelen in gebruikte fietsen.
- Vanaf de introductie van het register controleert de gemeente minimaal 2 maal per jaar of de handelaren het register volgens de regels gebruiken.
- De gemeente informeert na de introductie van de gedragscode en het in- en verkoopregister haar burgers waar zij veilig een gebruikte fiets kunnen kopen: bij een winkel met een gedragscodesticker!
- Als uit de kwartaalanalyse van de fietsdiefstalcijfers blijkt dat er een expliciet patroon in de fietsdiefstallen te ontdekken is (duidelijke toename op bepaalde locaties, steeds dezelfde soort fietsen, steeds dezelfde manier van stelen) wordt het toezicht hierop aangepast.

- De politie houdt actief toezicht op bekende fietsendieven.
- Als geconstateerd wordt dat gestolen fietsen en fietsonderdelen op de openbare weg verkocht worden, wordt bij APV verboden deze te kopen en te verkopen op de openbare weg.

3.2.5 Handhaving

Voor een geloofwaardige aanpak van fietsdiefstal dient controle en toezicht te leiden tot opsporing en uiteindelijk ook tot strafrechtelijke handhaving. Politie Dordrecht heeft voor de aanpak van fietsdiefstal een intensieve repressieve aanpak van fietsendieven en helers via een dadergerichte aanpak en daderregie.

Dat leidt tot de volgende **doelstelling** op het thema **handhaving**:

- *Succesvolle opsporingsinspanningen leiden altijd tot strafrechtelijke handhaving*

Om dit te realiseren, is een aantal stappen noodzakelijk:

- De politie houdt van bekende fietsendieven een ketenkalender bij waardoor er meer inzicht ontstaat in het gedrag van de veelpleger en bijvoorbeeld snellere voorgeleiding aan de rechter commissaris mogelijk wordt.
- Van de gebruikers van gestolen fietsen wordt onderzocht of zij zich schuldig maken aan schuldheiling (zie de paragraaf over controle en toezicht). Indien dat het geval is wordt proces verbaal opgemaakt. Deze worden voor strafrechtelijk afdoening doorgestuurd aan het Openbaar Ministerie.
- Indien verhoren van verdachten van schuldheiling aanwijzingen opleveren over fietsendieven of beroepshelers, volgen extra opsporingsinspanningen.
- Tussen politie en Openbaar Ministerie worden afspraken gemaakt over zaakaspecten zoals inhoud en kwaliteit van het proces verbaal en wijze van afdoening.

3.2.6 Terugbezorging

Het terugbezorgen van fietsen aan de eigenaar geeft fietsers weer het vertrouwen in de aanpak van politie en gemeente. Zij zien dat er wat gebeurt aan het probleem fietsdiefstal en dat het dus ook (weer) zin heeft om aangifte te doen. Het aantal fietsen dat kan worden terugbezorgd bij de oorspronkelijke eigenaar zal voor een deel afhangen van de frequentie en het succes van fietsdiefstalcontroles op straat. Als met deze vorm van controle en met de terugbezorging ervaring is opgebouwd zouden (samenhangende) kwantitatieve doelstellingen kunnen worden geformuleerd.

Dat leidt tot de volgende **doelstellingen** op het thema **terugbezorging**:

- *Van alle door de gemeente en de politie aangetroffen, verwijderde en in beslag genomen fietsen wordt de eigenaar, indien te achterhalen, op de hoogte gebracht en in de gelegenheid gesteld de fiets op te halen.*
- *In 2006 worden doelstellingen geformuleerd voor het aantal terug te bezorgen fietsen, mede in relatie tot de intensiteit van de controle van fietsen op diefstal.*

Om dit te realiseren, is een aantal stappen noodzakelijk:

- De gemeente organiseert in overleg met de politie een systeem voor opslag en registratie van fietswrakken en weesfietsen, aangetroffen fietsen en in beslag genomen fietsen¹⁰.
- Al deze fietsen worden gecontroleerd op diefstal en indien de fiets als gestolen staat geregistreerd wordt de eigenaar ervan op de hoogte gebracht dat zijn/haar fiets is gevonden.
- Vanaf 2005 controleert de politie en/of gemeente al deze fietsen in het eigen Bedrijfsprocessen-systeem (BPS) en zodra zij op het landelijk bestand van gestolen fietsen bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW-bestand) van gestolen fietsen aangesloten is, ook in dit bestand. Als er een ingegraveerde postcode van buiten de regio in de fiets staat, wordt ook in landelijk Herkenningsdienst-systeem (HKS) gekeken. De fietsen worden bij binnenkomst en net voor afloop van de bewaarperiode gecontroleerd. Gevonden fietsen worden afgemeld in de bestanden.

¹⁰ De aanpak van Amsterdamse Fiets Afhandel Centrale (AFAC) kan als model gebruikt worden.

- In 2005 organiseren gemeente en politie een beleid rondom de retourlogistiek van fietsen waarvan de eigenaar is gevonden.
- Er komen regelmatig kijkdagen voor gevonden fietsen, waarbij men ook op een avond of een dagdeel in het weekeinde kan komen kijken.
- Ook via andere kanalen, zoals de krant, wordt melding gemaakt van gevonden fietsen.

3.2.7 Communicatie

Fietsdiefstal lijkt soms een vicieuze cirkel: de politie kan weinig doen omdat er geen goede aangiftes zijn en omdat de politie niets doet, doen burgers geen aangifte want ze denken dat het toch geen zin heeft. Ook kopen mensen makkelijk een 'verdachte' fiets omdat ze toch geen risico lopen als hij inderdaad gestolen is. Burgers, organisaties en bedrijven zijn slecht op de hoogte van de maatregelen die ze zelf kunnen nemen om fietsdiefstal te voorkomen.

Communicatie en voorlichting speelt dan ook een belangrijke rol bij de bestrijding van fietsdiefstal. Door middel van informatie- en kennisoverdracht kan de houding en het gedrag van verschillende doelgroepen worden beïnvloed op het gebied van vastzetten, stallen, helen, stelen, registreren van fietsen en het doen van aangifte als er een fiets wordt gestolen. Het bekend maken van maatregelen en successen van gemeente en politie vormen een belangrijk instrument om burgers in te laten zien dat aangifte zin heeft en dat het stelen van fietsen of het kopen van gestolen fietsen strafbaar is. Het zoeken van samenwerking met partners, zoals de Fietzersbond, de fietsvakhandel en het jongerenwerk of scholen is verstandig.

Dat leidt tot de volgende **doelstellingen** op het thema **communicatie**:

- *Burgers, organisaties en bedrijven zijn geïnformeerd over de mogelijkheden om fietsdiefstal tegen te gaan, het belang van het doen van aangifte, de risico's van heling en over de effecten van de aanpak van fietsdiefstal door gemeente en politie in Dordrecht.*

Om dit te realiseren, is een aantal stappen noodzakelijk:

- Mensen die aangifte doen van fietsdiefstal (zowel op het bureau als via internet) ontvangen vanaf maart 2005 van de politie informatie over de procedure van afhandeling en tips hoe een fiets op slot te zetten en hoe je voorkomt dat je een gestolen fiets koopt¹¹. De Fietzersbond heeft gratis voorlichtingsmateriaal beschikbaar en kan ook materiaal leveren voor een gerichte lokale folder.
- In samenwerking met de fietsvakhandel biedt de Fietzersbond voorlichtingsmateriaal aan over het goed registreren en op slot zetten van de fiets aan de bezoekers van fietsenwinkels¹².
- Minimaal twee maal per jaar melden politie en gemeente de resultaten van de inspanningen rondom de aanpak van fietsdiefstal via de lokale media aan de burgers.
- In 2005 organiseert de gemeente een gerichte voorlichtingsactie over het risico van fietsdiefstal in de woonomgeving. Juist daar zijn burgers zich niet bewust van het risico van fietsdiefstal en kunnen ze door verbetering van het eigen gedrag mogelijk diefstallen voorkomen. Deze actie wordt jaarlijks herhaald.
- Gemeente geeft voorlichting over het goed gebruik van fietsenrekken met FietsParKeur, te beginnen bij het station aan de parkzijde (Markettenweg). Zodra op andere locaties fietsenrekken met FietsParKeur zijn geplaatst, zal daarover ook voorlichting over het gebruik van het fietsenrek moeten plaatsvinden.
- In de follow-up van de pilot voor een veiligheidsscan op twee schoollocaties wordt voorlichting over fietsdiefstal (goed op slot zetten fiets, fiets registreren, aangifte doen en geen gestolen fiets kopen) geïntegreerd. Deze informatie wordt ook aangeboden op andere plekken waar veel jongeren komen (via scholen en jongerenwerk).

¹¹ De Fietzersbond heeft gratis voorlichtingsmateriaal beschikbaar, maar kan ook materiaal leveren voor een gerichte lokale folder.

¹² Idem.

Bijlage: Lokale aanpak van fietsdiefstal

Een vertaling van een integrale en planmatige aanpak naar effectieve maatregelen ter bestrijding van fietsdiefstal op lokaal niveau die recht doen aan de oorzaken en gevolgen van het probleem, leidt tot een aantal thema's die in een lokale aanpak van fietsdiefstal aan de orde moeten komen:

Beleidsinformatie. Een effectieve en efficiënte aanpak van fietsdiefstal staat of valt met goede informatie over de ontwikkeling van fietsdiefstal in de gemeente. Waar zijn de risicolocaties? Wat zijn de risicotijden? Welke kenmerken hebben de daders. Welke verslaafde, jeugdige en/of andere veelplegers zijn actief met fietsdiefstal. Welke ontwikkelingen zijn er? Welke effecten hebben bepaalde maatregelen? Vooral informatievoorziening van de politie speelt hierbij een rol.

Parkeren, stallen en vastzetten. Betere mogelijkheden om fietsen veilig te stallen en vast te zetten is een belangrijke preventieve maatregel in de strijd tegen fietsdiefstal. Het gaat om fietsparkeermogelijkheden bij de woning en bij bestemmingen: bergingen, collectieve bergingen, straatparkeren, bewaakt stallen, rekken met aanbindmogelijkheden en FietsParKeur.

Controle en toezicht. Dit dient om toe te zien op het naleven van het verbod op het stelen en helen van fietsen. Controle van fietsen op diefstal kan door politie of gemeentelijke toezichthouders, vooral gecombineerd met andere controles (bijv. licht) of gericht op geparkeerde fietsen. Daarnaast dient het in- en verkoopregister van handelaren in tweedehands fietsen te worden gecontroleerd. Toezicht heeft vooral een preventieve werking. Formeel toezicht door politie en gemeentelijke toezichthouders moet worden toegespitst op risicolocaties. Met anderen (bijvoorbeeld conciërges, huismeesters, portiers en beheerders van parkeergarages) kunnen afspraken worden gemaakt over informeel toezicht.

Opsporing en handhaving. Controle en opsporing, uiteindelijk resulterend in strafrechtelijke handhaving. Opsporing van fietsendieven is aan de orde bij bekende dader en heterdaad, maar ook bij extreem handelen en expliciet patroon zijn extra opsporingsinspanningen volgens het Openbaar Ministerie gerechtvaardigd. Met het Openbaar Ministerie moeten afspraken worden gemaakt over zaakaspecten in verband met strafrechtelijke handhaving, met speciale aandacht voor (jeugdige) veelplegers.

Terugbezorging. Jaarlijks worden door gemeenten en politie vele fietsen verwijderd, in beslag genomen of gevonden. Hiervan dient te worden gecontroleerd of ze geregistreerd staan als gestolen. Indien dat het geval is, moet de rechtmatige eigenaar daarvan onverwijld in kennis worden gesteld.

Communicatie. Communicatie dient te worden ingezet om door middel van kennisoverdracht de houding en het gedrag van verschillende doelgroepen te beïnvloeden op het gebied van vastzetten, stallen, helen, stelen, registreren van fietsen en het doen van aangifte als er een fiets wordt gestolen. Deze doelgroepen zijn zeer divers: fietsbezitters, gelegenhedsdieven en -helters, rijwielhandelaren, stallinghouders, media, belangenorganisaties, gemeentelijke diensten en instellingen en de politie. Ook de maatregelen en effecten van de aanpak van fietsdiefstal dienen te worden gecommuniceerd.

Gebiedsgericht beleid. Fietsdiefstal concentreert zich vaak op bepaalde locaties in de gemeente. Deze 'hotspots' verdienen een gerichte aanpak. Intussen zijn er landelijk verschillende instrumenten voor gemeenten beschikbaar op het gebied van integrale veiligheid die hun waarde in de praktijk bewezen hebben en die ook voor de bestrijding van fietsdiefstal relevant (kunnen) zijn.

- In het Politiekeurmerk Veilig Wonen[®], de Handreiking Veilig Uitgaan en het Keurmerk Veilig Ondernemen worden concrete maatregelen genoemd ter preventie van fietsdiefstal. Indien deze stelselmatig worden toegepast worden belangrijke stappen gezet in de strijd tegen fietsdiefstal.
- De Veiligheidseffectrapportage, de Europese norm voor criminaliteitspreventie en stedenbouwkundig ontwerp ENV 14 383-2, convenanten en veiligheidsarrangementen zijn goede procesinstrumenten waarmee ook de aanpak van fietsdiefstal systematisch en met alle relevante partijen vorm kan worden gegeven. Ze zijn vooral geschikt om de taken, verantwoordelijkheden, doelstellingen en inspanningsverplichtingen van partijen vast te leggen.

Registratie. Daarbij gaat het zowel om de registratie van fietsen en de registratie van gestolen fietsen. De kwaliteit van de aangiften moet worden verhoogd door een uniek kenmerk aan de fiets (framenummer of postcodegraving) dat in geval van diefstal prompt kan worden overlegd. Ook moet het aantal aangiften omhoog, bijvoorbeeld door telefonische- en internetaangifte en door succesvol terugbezorgen van gestolen fietsen. Tenslotte dienen alle politieregio's op het RDW-bestand van gestolen fietsen te worden aangesloten en dat bestand dient ook door alle relevante partijen te worden geraadpleegd.

Maatregelen ter bestrijding van fietsdiefstal zijn deels specifiek voor de aanpak van dit ene delict maar zullen deels kunnen meeliften met andere maatregelen op het gebied van veiligheid. Vooral bij een gebiedsgerichte veiligheidsaanpak kunnen maatregelen ter voorkoming van fietsdiefstal veelal zonder veel extra inspanningen worden geïmplementeerd.